

De Musicklas als vliegwiel

Auteur: Melissa de Vreede

Datum: 5 december 2018

Het Lentiz | Floracollege in Naaldwijk hoefde weinig in de lessen aan te passen om de vernieuwingen in het vmbo-cultuuronderwijs vorm te geven. De leerlingen starten in de eerste klas al sinds jaar en dag met het maken van een portfolio voor alle vier de kunstvakken die worden gegeven. Zij sluiten het vak CKV (officieel KV1) aan het eind van het derde leerjaar af met een presentatie. Het ziet ernaar uit dat de langgekoesterde wens om dit portfolio digitaal te maken binnenkort eindelijk gerealiseerd gaat worden.

Het Floracollege is een school voor alle leerwegen van het vmbo, die in tegenstelling tot andere scholen in de regio kans ziet zijn leerlingenaantal (ca. 850) de laatste jaren ondanks de krimp constant te houden. Dit is mede te danken aan het cultuurprofiel dat ouders en leerlingen uit de wijde omgeving blijkt aan te spreken. Sinds 2016 is de school officieel erkend als cultuurprofielschool en dat was een bewuste keuze.

Innige contacten met culturele instellingen

De school was al ruim tien jaar druk bezig cultuur een steeds belangrijker plek in het curriculum te geven en veel meer te bieden dan wettelijk wordt vereist. De contacten met de culturele instellingen in de buurt werden steeds inniger en leerlingen konden niet alleen binnen maar ook buiten schooltijd begeleiding krijgen in de ontplooiing van hun creatieve talent. De tijd was rijp om het imago een echte status te geven.

Fameus is inmiddels de Musicklas die in 2005 startte en sindsdien uitgroeide tot een begrip. Hans Tobel, docent muziek, vertelt er met aanstekelijk enthousiasme over: 'De tweedeklassers zeiden dat ze geen zin hadden in 'gewoon saaie muziekles' en vroegen of ze niet een musical konden maken. Ik vond dat prima, maar waarschuwde. Als we het doen, doen we het goed.'

'Ik wilde niet alleen maar een voorstellinkje op de open dag, maar ook met minstens 6 of 7 optredens de school uit. Naar basisscholen en bejaardenhuizen. En zo zijn we gestart. Het meisje dat toen de hoofdrol had en de choreografie maakte, heeft nu een eigen dansschool. Zij is ieder jaar nog steeds verantwoordelijk voor de choreografie. En de jongen die theatertechniek deed heeft daar nu zijn beroep van gemaakt.'

Muurbloempjes die opbloeien

Maar het doel van de Musicklas is natuurlijk niet dat alle leerlingen die deelnemen later ook hun beroep in die richting kiezen. 'Als mens ben ik rijker geworden van mijn ervaring in de Musicklas. Het heeft me zelfvertrouwen gegeven, me uit mijn schulp gehaald en gemaakt tot wie ik nu ben', zegt een oud-leerling die inmiddels op de Pabo zit. Hans Tobel vult aan: 'Je ziet leerlingen die in de klas normaal gesproken muurbloempjes zijn opbloeien, niet alleen op het podium maar ook in andere vakken. Dat effect gun je natuurlijk alle leerlingen, maar zo is het helaas niet.'

De musicklas komt iedere maandagmiddag na schooltijd bij elkaar onder het motto 'het is vrijwillig, maar niet vrijblijvend'. Jaarlijks worden jaarlijks 60 leerlingen geselecteerd uit alle niveaus en leerjaren. De samenwerking zorgt voor onderling begrip en erkenning en dat bleek tot Tobels

verbazing niet vanzelfsprekend. 'Zelfs binnen onze school bleken er tal van vooroordelen te bestaan, bijvoorbeeld over de leerlingen met een rugzakje.'

Hetzelfde positieve effect blijken de kunstklassen te hebben waarvoor leerlingen van de eerste twee klassen kunnen kiezen die extra tijd aan de kunstvakken willen besteden. Ook zij maken producties waarmee ze optreden voor leerlingen van het basisonderwijs. Tobel geeft een paar voorbeelden. 'De bibliotheek vroeg een paar jaar geleden of wij misschien iets konden verzinnen voor de inloopochtend die zij voor peuters en kleuters organiseren. Sindsdien verzorgen wij een poppenkastvoorstelling. We verzinnen in de kunstklas het verhaal, maken de poppen en spelen voor die kinderen.'

'Ook op de jaarlijkse Uitmarkt in Naaldwijk zijn we van de partij. Leerlingen treden daar niet alleen op, maar fungeren ook als floormanager, technicus of anderszins. En in ons eigen theater ontvangen we gemiddeld 1300 leerlingen uit de middenbouw van het basisonderwijs die naar onze voorstellingen komen kijken.'

Thematisch en vakoverstijgend werken

Sinds het Floracollege cultuurprofielschool is, wordt er steeds meer nagedacht over de manier waarop vakken elkaar kunnen versterken. Docenten zoeken elkaar op en er ontstaan samenwerkingsverbanden, al kent dit vakoverstijgende werken nog heel wat haken en ogen. Maar een Duitse film kan aanleiding zijn om Duits en drama aan elkaar te koppelen en wanneer je door een microscoop kijkt, levert dat inspiratie op voor de beeldende vakken. Met name de traditionele Kunstriedaagse die al jaar en dag plaatsvond, biedt alle kans om te experimenteren.

'Vroeger boden we vrij willekeurig tal van workshops aan, waaruit leerlingen konden kiezen', vertelt Tobel. 'Een collega die het toevallig leuk vond om in zijn vrije tijd te aquarelleren, verzorgde een les aquarelleren en zo stelden we een programma samen. Nu kiezen we voor een thema waardoor er veel meer lijn in zit, zoals 'Olympische Spelen'. Daarbij kun je bijvoorbeeld sport aan maatschappijleer en geschiedenis koppelen. Bij drama kregen ze de opdracht rare sporten te verzinnen, inclusief spelregels en al. Ze moesten het dan ook uitvoeren. Onze leerlingen blijken dan zó creatief! We hebben ons kapot gelachen.'

Cultuur is bindende factor

Sinds enkele jaren wordt ook bij het aanstellen van nieuwe collega's gekeken naar ervaringen buiten het eigen vak om, zodat diegene bereid en in staat is om samenwerkingsverbanden aan te gaan en het gemakkelijker wordt crossovers te realiseren.

Chris van Mechelen was van 2014 tot 2016 interim-directeur van het Floracollege. Hij werd opgevolgd door Jan Eliëns. Beide directieleden waren en zijn vast van plan cultuuronderwijs ook in de toekomst zijn stevige plek te laten behouden. 'Cultuur is de bindende factor in ons onderwijs geworden. Niet alleen op het gebied van kennis en vaardigheden, maar vooral als het gaat om de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. De musicalklas is daarvoor een geweldig visitekaartje. Het is fantastisch om de regio daarmee te laten zien: dát is Flora.'

Lees verder

[Lentiz | Floracollege](#)

Een aangepaste versie van dit artikel verscheen in het vmbo-themanummer (eind 2018) van [Kunstzone](#), dat samen met LKCA tot stand is gekomen.